

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

... Prior eaque historica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 18

urn:nbn:de:bsz:31-105832

monitus respondebat, se spiritu urgeri, ut desistere nequiret; incedebat vultu tristi, cultu simplici & ad speciem composito, commercium illi intimius cum nemine, nisi sua sectæ cultoribus. Omissis literis fere semper cantabat stercorei ingenii homo, qui eo progressus est, ut & cujusdam ancillæ pudicitiam tentare voluisse, certò diceretur, testibus viris honestis. Turbavit hic juvenis imperitus plurima privatim & publice in Ecclesia, donec coram Facultate examinatus errores nec revocare, nec omittere voluit, & hinc ab officio remòtus est. Ipsi vero sectarii in conventiculo quodam fatebantur, *Kleinium* superiorum hortatu motum, voluisse ab incepto desistere, sed ab ipsis confirmatum, ut pœnitentiam quam animo agitabat, omitteret, & contumax expectaret justam Magistratus censuram.

§. 18.

§. 18.
Haug.

Quanto impudentior *Kleinus*, tantò callidior *Joh. Fridericus Haug* SS. Theologiæ olim quoque Stud. idem institutum urgebat, eoque majore ausu pariter & successu quo doctior, & literis humanioribus partim, partim & Theologicis instructus erat. Mysticis ille & Arnoldi scriptis non tantum totum se dedebat, systemata habebat insuper, disputandi artem, quam calluerat, videbatur voluisse dediscere: convitiis proscindebat dissentientes, in vitia præsertim ministrorum, quæ vel fingebat, vel ex sectæ suæ hominibus audiverat, atrociter grassabatur, ex scriptis & exoticorum tractatibus phrasibus sumptis, debacchabatur apud auditores in ea delicta, quæ illius auditoribus, quin & nostris moribus & institutis profus non sunt cognita, & hoc quidem præpostero zelo mire sibi placebat. Monitus videbatur respuisse, præsertim cum theses & quæstiones propositas manu propriâ subscriptâ confirmasset; quo apud eos, qui ex Candore suo Christiano alios æstimant, rem eo perduxit, ut jam in ordinem sacrum adsciscendus esset. Sed cum jam jam putaret, se, quod voluerat, obtinuisse; mox ad ingenium rediit, & adeo enormiter, ut id unicè egisse videretur, quo apud auditores pastores & Ecclesiæ ministros invisos redderet. Vocatus ad Censuram, negavit id, quod sermo ejus scriptus testabatur, ferociter obloqui cœpit, ut sine periculo anima-

animarum non crederetur ulterius præesse posse officio sacro. De hinc animum totum ed applicuit, ut institutis à se conventiculis præesset in Kleinii ædibus; ex literis quoque nonneminis innotuit, ipsum clam voluisse irrepere cuidam Ecclesiæ, ut in officio ludimoderatoris etiam juventutem corrumpere. Intererant hujus congressibus promiscuè viri & mulieres, studiosi quidam & ancillæ; & erat hic eo ingenio, ut homines, quorum mores innocentes satis fuerant, pertractos in suas partes mire fascinaret, non contentus id facere in urbe; nisi & extra urbem & in locis paulo longius diffitis infectos jam pejus perderet, & inficere alios conaretur, prout literæ à Magistratu nostro inelyto communicatæ testantur; unde forte mox ex plurimorum voto, ulteriorem historiam dabit Venerandus Dn. D. Zentgravius C. E. Præses & Collega noster summo honore prosequendus.

§. 19.

De autoribus & propagatoribus conventiculorum apud nos hæc sufficiant: aliis adhuc parco, alios quod noti sunt non nominavero, nisi forte apud externos vindicanda veritas famaue sit, contra falsos rumores, vel calumnias, quibus apud viros graves, onerari innocentes, auditum est. Hinc ergo ad institutum ipsorum progredimur, ubi de membris & locis quædam adhuc commemoranda erunt. Initio quidem conveniebant, ut die dominico, finitis sacris publicis de Concione habitata dissererent; sed cum jam invilum esset ipsis ministerium, perstringebant omnes, nisi suæ sectæ homines. Et cum multos culpate non possent, objiciebant istis metum ex hominibus, Nicodemos appellabant, quod pie & viverent & hortarentur suos auditores; sed suo cœtui se nollent adungere; quasi in solis angulis apud ipsos pietas remansisset, ab omnibus aliis & ædibus & hominibus profligata. Et hæc agebantur etiam aliquando ad Cœnam & pocula, quod illi norunt, in quorum ædibus post natalitia Christi libellus pro Catechumenis distributus miris sarcasmis irrisus subductisque lineis acri censura fuit perstrictus. Alias in Conventiculis præmisso voto, vel precibus legebatur caput ex Scriptura S. vel psalmus

§. 19.
Institutum
&
Dogmata

C

qui-